

**En sandfærdig
Beskrivelse
Om
De adskillige Slags Orme, som paa Bøyden
i Norge ved Christiania i dette indeværende
Aar 1742. loed sig tilsyne, saa og en udførlig
Beretning om den store Skade, slige Orme forårsagede
Indvaanerne sammesteds, i det de
opaad all den Velsignelse af Sæd, som GUD havde velsignet
deres Marker med, hvorover endeel Mennesker og Qvæg
elændig af Hunger maatte døe; Hvilket med videre
er at læse i denne Beretning og
hosføyede
Nye Vise,
Som kand sjunges under den Melodie:
Fader vor udi Himmerig, etc.**

Trykt i dette Aar.

Beretning.

Udi Sommeren 1742. da Luften begyndte at blive varm, faldt en stor Deel Orme need paa Bøyden omkring Christiania, hvilke udi en hast saaledes opaade den velsignede Sæd med Græs og Urter, at baade Mennesker og Qvæg derudover elændig af Hunger maatte døe og omkomme; Den Sorg og Bedrøvelse Indvaanerne sammesteds og de derom boende haver været udi, at see saadan en Mængde af saa usædvanlige og skadelige Orme, kand enhver forestille sig selv; ellers ere der adskilliges Meeninger om samme, nogle vilde sige: disse Orme haver været af det slags som gemeenligen overalt i Norge kaldes: Kaal-Orme, hvilke efter Ormenes Natur, i deres Æg skulle have været lagt i saadan Mængde i forrige Høst, at de da ved Varmens Temperament ere af deres Æg udkrøbne, og fordi de vare sorte, slutte de, af det de haver ligget Vinteren over under Sneen, hvor de efter saa lang Tiid vare saa udhungrede, at de med desto større Graadighed opaad Markens Sæd og Grøde; andre beretter at de ere nedfalden af Luften, hvilket mange biefalder, overalt lader man herom enhver

beholde sin Meening, og meddeler dem denne Efterretning, hvorledes samme Orme lode sig tilsinne, først vare de fleeste sorte, andre sribede, andre skiøde Huden af sig og endelig nogle laa nogen Tiid udi en Hinde ligesom Silke-Orme, og bleve siden til hvide Sommer-fugle, saa og hvorledes de døde, neml. ved indfalden Regn Væyr krøb en stor Deel i Huler og døde, be øvrige andre saae man af Hunger omsider døde paa de afpillede Marker, hvilket forarsagede en megen overmaade, vederstyggelig Lugt og Stank. Hvad man af dette alt har at tage sig til alvorlig Eftertanke, bliver dette: GUDs Gaver og Velsignelser at annamme med skyldig Skønsomhed, bruge dem til sin og Næstes Nødtørftighed og med Paulo sige GUD og Faderen Tak for alle Ting i Christo JESU vor HERre!

1.

O Jammer og Elendighed!

Det Riis, som GUD os revser med,

Vi dagligen for Synden maae

Fornemme, at vi skal forstaae,

At vi paa hans Velsignelse

Lit Skønsomhed har ladet see.

2.

Snart bruger GUD den blodig Krig,

Snart dyr Tid, at hver jamrer sig,

Snart Orme æde alting bort,

Og Hunger vores Liv gjør kort;

Det Norge nu forsøget har,

Hvor Orme gjorde alting bar.

3.

Ved Staden Christiania

Og Egnen vidt og bredt derfra,

Der Orme udi Hobetall

Nedregnede paa Mark og Dal,

Man Marker maatte blotte see,

Som de var hugget af med Lee.

4.

Jeg noget her opregne vil:
Hvorledes at det der gik til,
Saavidt man veed og haver hørt
Og derfra blevet os tilført,
Hvad meere Nød og Jammer man
Fra dette Sted opregne kand.

5.

Det var bedrøvelig at see,
Hvorledes at Forældrene
Fra deres Børen maatte gaae,
Og Brød til dem ey kunde faae,
De vare selv i største Nød,
Og ønskede at være død.

6.

Man mange Mænd og Qvinder saae
Bedrøvelig paa Marken gaae,
At søge med Besværlighed
Om lidt til Livs Nødtørstighed;
Men alting plat fortæret var
Af Ormene den store Skar.

7.

De Been, som der pa Marken laae,
Dem stødte de til Meel saa smaa,
Ja ogsaa Bark af Træer sleed,
Med vilde Rødder det tilreed,
At holde op den usle Krop,
Som var vansmægt fra Taa til Top.

8.

Ja megen Jammer man der saae,
Hvorledes at de Mødre laae
Paa Marken, og ved deres Bryst
De spæde Børen havde kryst,
Hvo kand beskrive all den Nød,
Af Hunger laae de alle død'.

9.

Der var saa stor en Nød for hand,
Ja større, end jeg sige kand,
Hver sig for Sine skiulede,
Som vare saa forsultede,
At de besvimed' jammerlig,
Og Livets Ende ønsket sig.

10.

Det og ælendigt var at see
Paa Fællet med det arme Kree,
Som ogsaa død til Jorden faldt,
Ja det var nesten overalt,
Saavidt som disse Orme kom,
Blev Marken baade bar og tom.

11.

Da Ormen' havde ædet af
Alt det, som GUd paa Marken gaf,
De selv for Føde vrimled' om,
Men fandt ey noget, hvor de kom,
Saa svandt de bort som Græs og Høe,
Og maatte med omsider døe.

12.

Til sidst de da smaa Fugle blev,
Som Veyret bort af Landet drev;

Men hvad de efterlode sig,
Var Stang, ond Lugt ret græsselig
Af døde Ormer Hud og Skal,
Som laae paa Marken overalt.

13.

Ach! HERRe straf os ikke saa,
At vi af Landet gange maa,
For Hunger reent at falde hen,
Men giv os Føden dog igien,
Vi Vreden din, O! Fader seer,
O HERRe! straf os ikke meer.

14.

Du Orme her nedregne loed,
Der opaad Frugten, som her stoed,
Lad Jordan bære Kornet frem,
At vi maa Føden faae igien,
Dit Navn vi derfor prise vil,
Saa længe som vi ere til.

15.

Vær dog ey længer paa os vred,
Men viis os din Barmhertighed,
Vi veed, vi har fortørnet dig
Med vore Synder skammelig,
Lad det til Naade drage dig,
Og vær os saa miskundelig.

16.

Dit Riis vi kysse, HERRe sød!
Og takke dig indtil vir Død,
At du ey reent udslettet har
Os, som fra dig bortviced' var,

Dit Navn skee Lov til ævig Tiid,
GUd vær os alle mild og bliid!